

Det følger således udtrykkeligt af bestemmelserne i retsplejelovens § 98, stk. 4, § 99, stk. 3, og § 101, stk. 2, at en afgørelse truffet af politimesteren/statsadvokaten/rigsadvokaten alene kan påklages til den umiddelbart overordnede myndighed. Således behandler eksempelvis statsadvokaterne klager over afgørelser truffet af politimestrene vedrørende strafforfølgning. Statsadvokaternes afgørelser i disse klagesager kan hverken påklages til rigsadvokaten eller justitsministeren.

I forarbejderne til klagebegrænsningsreglerne i retsplejeloven er det ikke udtrykkeligt anført, om klagebegrænsningen *alene* gælder for selve afgørelsen om strafforfølgning (sagens realitet), eller om den *også* omfatter klager over (påståede) sagsbehandlingsfejl m.v. (i det omfang sådanne sagsbehandlingsfejl m.v. kan påklages særskilt).

Af betydning for vurderingen af dette spørgsmål er der i lovforslagets almindelige bemærkninger bl.a. anført følgende:

»Det foreslås, at afgørelse truffet af politimesteren *i forbindelse med behandlingen af straffesager* kan indbringes for statsadvokaten, hvis afgørelse af klagesagen er endelig. Afgørelser truffet af statsadvokaten som 1. instans kan påklages til rigsadvokaten, hvis afgørelse er endelig. Rigsadvokatens afgørelser som 1. instans kan påklages til Justitsministeriet. Herved gennemføres et to-instans princip for alle afgørelser, som træffes af anklagemyndigheden som led i *forfølgningen af straffesager*. Fordelen ved en sådan ordning vil være en væsentlig formindskelse af antallet af klagesager hos rigsadvokaten og i Justitsministeriet, hvorved der frigøres ressourcer til andre opgaver. Afskæring af klageadgangen til justitsministeren og rigsadvokaten medfører imidlertid ikke, at mere betydelige og principielle sager ikke kan behandles af disse myndigheder, idet adgangen for justitsministeren og rigsadvokaten til i kraft af deres overordnede stilling at give tjenestebefalinger i konkrete sager (...) medfører, at enkeltsager kan tages op til behandling på ethvert stadi i sagen.

Den foreslåede begrænsning i klageadgangen giver ikke grundlag for betænkeligheder med hensyn til den enkelte borgers retssikkerhed. Dels indebærer forslaget en almindelig adgang

til prøvelse af en sag i to instanser i overensstemmelse med det almindelige princip i dansk ret, og dels er der fortsat adgang for rigsadvokaten og justitsministeren til at gribe ind i konkrete sager, herunder i sager, som indeholder principielle spørgsmål, eller som af andre grunde findes at burde undergives fornyet behandling.« (F.T. 1991- 92, Tillæg A, sp. 4163, fremhævet her).

I bemærkningerne til retsplejelovens § 98, stk. 4, anføres bl.a. følgende:

»Det følger af bestemmelsen, at afgørelser, som træffes af rigsadvokaten som følge af klager over statsadvokaternes afgørelser eller *sagsbehandling*, ikke kan påklages til justitsministeren, jf. også bemærkningerne til § 99, stk. 3« (F.T. 1991-92, Tillæg A, sp. 4188, fremhævet her).

Den til grund for lovforslaget udarbejdede betænkning nr. 1194/1990 om anklagemyndighedens struktur ses ikke at indeholde yderligere fortolkningsbidrag med hensyn til spørgsmålet om forholdet mellem klagebegrænsningsreglerne og klager over sagsbehandlingen.

Ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 gennemførtes ved en ændring af retsplejelovens § 1018 e to-instansprincippet for behandlingen af sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Forarbejderne til denne ændring indeholder heller ikke fortolkningsbidrag af betydning for det her omhandlede spørgsmål.

4. Justitsministeriets og anklagemyndighedens praksis i relation til klagesagsbehandling

4.1. Indledning

Justitsministeriets hidtidige praksis (som rekursmyndighed) vedrørende klager over anklagemyndigheden falder i 2 hovedkategorier, nemlig klager over afgørelser om strafforfølgning, jf. pkt. 4.2 nedenfor, og klager over forvaltningsretlige spørgsmål i sager om strafforfølgning (pkt. 4.3 nedenfor).

4.2. Klager over afgørelser om strafforfølgning

I retsplejeloven er som anført ovenfor under pkt. 4 gennemført en ordning, der begrænser klageadgangen. De klagebegrænsninger, som retsplejeloven indeholder, gælder for afgørelser, der